

Питання щодо організації і змісту завдань психологічної складової виробничої практики за профілем майбутньої професії студентів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Завдання фахової вищої освіти – підготовка фахівців з глибокими за змістом знаннями та вміннями, здатних застосовувати їх в складних, нетипових ситуаціях, компетентних в галузі професійної діяльності.

Ці завдання вирішуються під час виробничої практики за профілем майбутньої професії студентів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

Метою практичної підготовки є формування інтегральної, загальних та професійних (фахових) компетентностей майбутнього фахівця, набуття програмних результатів навчання, визначених освітньо-професійними програмами спеціальностей університету, виховання потреби систематично поновлювати знання, вести наукові дослідження та творчо застосовувати їх у практичній роботі.

Практична підготовка здобувачів освіти в університеті, що навчаються за спеціальностями 014 Середня освіта, проводиться з урахуванням компетентнісного підходу на базах практики університету – у закладах загальної середньої освіти, комунального закладу Сумської міської ради – Сумська дитяча художня школа ім. М.Г. Лисенка, комунального закладу Садівської сільської ради - Садівська дитяча школа мистецтв (викладач образотворчого мистецтва).

Студенти-практиканти працюють в 5-9 класах ЗЗСО.

Під час виробничої практики за профілем майбутньої діяльності, студент повністю або частково виконує функціональні обов'язки вчителя-предметника і помічника класного керівника, куратора групи, вирішує реальні завдання освітнього процесу. Це забезпечує виконання основних професійних функцій тих посад, на які може претендувати студент після здобуття відповідного освітнього ступеня.

З метою виконання завдань підготовки фахівців в СумДПУ імені А.С. Макаренка, розроблені та оприлюднені програми практик педагогічних спеціальностей для студентів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, які містять програми психологічної складової практики.

Програми психологічної складової практик містять мету, цілі та завдання роботи студента-практиканта, функції методиста з психології, критерії оцінювання виконання студентом завдання, баловий розподіл, вимоги до оформлення роботи, список рекомендованих джерел, завдання методик дослідження навчальних та позанавчальних інтересів школярів, професійних інтересів підлітків.

Зокрема, це програми виробничої практики спеціальності 014 Середня освіта: інформатика, математика, фізика (12 кредитів); музичне мистецтво, образотворче мистецтво (12 кредитів); історія, фізична культура (12 кредитів); німецька та англійська мови, французька та англійська мови (12 кредитів), українська мова та література (12 кредитів); українська мова та література і англійська мова (15 кредитів); хімія (9 кредитів); біологія, географія (9 кредитів); біологія (психологія) (6 кредитів).

Методичне керівництво практикою здійснюють відповідальні методисти, методисти з фаху, педагогіки та психології.

Термін практики визначається навчальним планом. Виконання студентом системи завдань практики оцінюються керівником практики за сумарним підсумком оцінок, які отримано за виконання всіх завдань, передбачених планом практики, визначається загальна атестація практики студента.

Проведення настановчої і підсумкової конференцій з питань практики, консультацій та інших форм взаємодії зі студентами-практикантами відбувається в режимі інтернет-конференцій у форматі змішаної і дистанційної форм навчання.

Ефективність навчального процесу залежить від знань педагогів в галузі загальної, соціальної та вікової психології, методів вивчення психологічних особливостей, від вмінь вчителя працювати з цією інформацією. Під час проходження виробничої практики студент набуває необхідного практичного досвіду роботи з учнівським класом.

Програма виробничої педагогічної практики студентів передбачає виконання завдання психологічної складової – складання психолого-педагогічної характеристики учнівського класу.

Визначене має за мету не лише реалізацію студентами низки знань з курсу психологічних дисциплін та вмінь їх практичного застосування, а постає одним з завдань майбутнього вчителя як класного керівника, куратора групи.

Цілі психологічної складової виробничої педагогічної практики полягають у наступному:

- 1.** Формування вмінь та навичок використання психологічних знань в вирішенні конкретних педагогічних завдань.
- 2.** Освоєння методів дослідження психологічних особливостей учнів, учнівських колективів.
- 3.** Формування професійних комунікативних навичок.
- 4.** Розвиток професійної самосвідомості та професійної спрямованості студента.
- 5.** Розвиток навичок професійної рефлексії, вміння виявляти, аналізувати й долати власні педагогічні труднощі.
- 6.** Створення підвалин для формування особистого стилю професійної діяльності.

Вказані цілі реалізуються через зміст психологічної складової виробничої педагогічної практики в ЗЗСО, що полягає у вивченні вікових особливостей учнів та соціально-психологічних особливостей учнівського класу та складання на основі аналізу отриманої інформації психолого-педагогічної характеристики класу.

Для виконання цього завдання, студенти IV курсу:

- активізують систему знань з інтегративного курсу психології, що охоплює знання з загальної, соціальної та вікової психології;
- працюють з науковою та методичною літературою з вказаних дисциплін;
- будують план організації та проведення дослідження (методи – спостереження, бесіда, тестування, анкетування, опитування) вікових психологічних особливостей учнів класу та соціально-психологічних характеристик учнівського класу як групи;

- організовують та проводять бесіди з вчителями, класним керівником, батьками учнів;
- здійснюють об'єктивний аналіз отриманої інформації;
- формують узагальнюючі психолого-педагогічні висновки щодо розвитку класу (групи);
- намічають подальші перспективи навчальної, виховної та корекційної роботи в учнівському класі;
- складають та оформлюють на основі отриманої інформації психологічну характеристику учнівського класу;
- постійно співпрацюють з методистом з психології, класним керівником, вчителями та практичним психологом закладу освіти, де відбувається практика.

Керівництво виконанням студентами завдання з психологічної складової виробничої педагогічної практики.

Проходження педагогічної практики передбачає обов'язкову взаємодію між студентом та методистом з психології, а саме:

- участь студентів в роботі конференції з питань педагогічної практики, під час проведення якої методисти інформують студентів про систему завдань, перебіг та особливості їх виконання, план звіту про проведenu роботу та підсумковий контроль;
- постійну взаємодію студентів та методиста з психології під час перебігу практики у визначений час консультаційних годин;
- ознайомлення методиста з психології з ходом виконання завдань та вирішення певних питань, які виникають в процесі практики та ін.

Методист з психології:

- приймає обов'язкову участь у роботі установчої та підсумкової конференції з педагогічної практики в університеті;
- розробляє графік консультацій і їх проводить;
- забезпечує методичну допомогу студентам у виконанні завдань з психології;
- оцінює психолого-педагогічну характеристику та інші завдання з психології в атестаційному листі.

В разі необхідності, методист з психології може проводити додаткову бесіду зі студентом стосовно поданої на кафедру психолого-педагогічної характеристики особистості учня. Також, за бажанням методиста або в разі можливої необхідності, методист з психології може відвідувати уроки або виховні заклади, що проводяться студентом під час практики.

Аналіз виконаних студентом завдань, оформлення отриманої інформації та складанні на цій основі психологічної характеристики класу, оцінюється методистом з психології, і студент отримує оцінку, яка є обов'язковою складовою загальної атестаційної оцінки (за 100 баловою шкалою).

Пропозиції. Прийняти до уваги повідомлення щодо організації і змісту завдань психологічної складової виробничої практики за профілем майбутньої професії студентів 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, галузь знань 01 Освіта/Педагогіка.

Організовувати і проводити зустрічі, наприклад, – в форматі Zoom-конференцій студентів різних педагогічних спеціальностей з метою обміну досвідом щодо проходження педагогічної практики та аналізу професійних компетентностей, визначення кола проблем загальної, соціальної, вікової психології, що потребують додаткового дослідження і вивчення з метою успішного виконання завдань професійної діяльності.

Дякую за увагу